

MERKEZDEN HABERLER

ATATÜRK KÜLTÜR, DİL VE TARİH YÜKSEK KURUMU AHMET YESEVÎ TOPLANTILARI

Ahmet Yesevî yılı dolayısıyla Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu'na bağlı kuruluşlar da büyük Türk mutasavvıfı, şairi ve düşünürü Ahmet Yesevî'yi anma toplantıları düzenlemişlerdir.

Bağlı kuruluşlardan Atatürk Kültür Merkezi'nin "Hoca Ahmet Yesevî'yi Anma Toplantısı" 26 Nisan 1993 günü Türk Dil Kurumu Konferans Salonu'nda yapılmış, toplantı Devlet Bakanı Sayın Şerif Ercan'ın açış konuşması ile başlamıştır. Sayın Bakan konuşmasında Ahmet Yesevî'nin hayatı üzerinde kısaca durmuş ve "Hoca Ahmet Yesevî'nin Türklük âlemindeki manevî etkisi o derece derin olmuştur ki bu etki nedeniyle "Pir-i Türkistan" yani "Türkistan Piri" ünvanı ile büyük şöhret kazanmıştır" demiştir.

İlk konuşmacı Ord. Prof. Dr. Aydın Sayılı, Onuncu Yıl Marşındaki "Tarihten önce vardık" sözlerinden hareketle Ahmet Yesevî'yi Türk kültürünün uzun geçmişi ve Türk Dünyası içinde değerlendirecek "Ahmet Yesevî'de bütün kardeş Türk Cumhuriyetlerinde kültürümüzün ortak bir büyük değeri ve Türk Dünyasında birleştirici bir etki sahibi büyük insanlardan biri olarak karşımızda durmaktadır" diyerek konuşmasını tamamlamıştır.

İkinci konuşmacı Dr. Müjgân Cunbur, Hoca Ahmet Yesevî'nin Anadolu'nun Türkleşme ve İslâmlaşmasında rolü bulunan Ahiler, Gaziler ve Abdalları etkileyecek beyitleri, Anadolu'daki halifeleri üzerinde durmuş, Yunus'un ilâhileri ile Hikmetler arasındaki benzerliklere değinmiştir.

Üçüncü konuşmacı Prof. Dr. Mübahat Türker-Küyel bibliyografya, karanlık çağ kavramı, İslâm öncesi ve İslâmî Türk kültürü, Türk dili, ilim ve yakın kavramları ve münazara türü noktaları üzerinde durarak Yesevî portresini çizmiştir.

Dördüncü konuşmacı Prof. Dr. Önder Göçgün, "Destan Rivayetlerine dayalı hayatı ve hikmet yüklü edebî hususiyetiyle Ahmet Yesevî" konusu üzerinde durmuş, sözlerini "insanı daha iyi, engin hoşgörülü, ahlâklı, zarif, olgun, tek kelimeyle mükemmel bir seviyeye yükseltmek, onu üstün

ve ideal bir varlık haline getirme yolunda esaslı bir mürşit, rehber, yol gösterici olduğuna şüphe yoktur” diyerek bitirmiştir.

Toplantı Dr. Kâmil Uğurlu'nun Hoca Ahmet Yesevî Türbesi hakkındaki slaytlı konuşması ile sona ermiştir.

Büyük Türk mutasavvıfı Hoca Ahmet Yesevî'nin doğumunun 900. yıldönümü münasebetiyle 7-8 Ekim 1993 tarihinde Türk Dil Kurumu'nda bir seminer, 4 Kasım 1993 tarihinde de Türk Tarih Kurumu'nda bir panel yapılmıştır.

Türk Dil Kurumu'nca düzenlenen seminere Prof. Dr. Kemal Eraslan, Hoca Ahmet Yesevî'nin İslâm'a Karşı Görüşlere İtibar Etmemesi, Prof. Dr. Reşat Genç, Türklerde Dinî Tolerans ve Ahmet Yesevî, Prof. Dr. Hasibe Mazıoğlu, Ahmet Yesevî'nin Anadolu'ya Attığı Ateşli Eğsi, Feyzi Halıcı, Ahmed Yesevî'den Günümüze Şiirimizin Akışı, Prof. Dr. Ahmet Yaşar Ocak, Anadolu Sufiliğinde Ahmet-i Yesevî ve Yesevilik, Prof. Dr. Abdurrahman Güzel, Ahmet Yesevî'nin Hikmetlerinde Didaktik Unsurlar, Prof. Dr. İsmail Ünver, Ahmet-i Yesevî'nin Anadolu'daki Etkileri Üzerine, Prof. Dr. Hayrani Altıntaş, Ahmet Yesevî Düşüncesinin Kur'anî Temelleri ve Yrd. Doç. Dr. Cem Dilçin, Ahmet-i Yesevî'nin Hikmetlerinde Sıra Cümleler konulu tebliğleri ile katılmışlardır.

Türk Tarih Kurumu'nca düzenlenen panele Prof. Dr. Reşat Genç, Ahmet Yesevî'nin Yetiştirdiği Ortam, Prof. Dr. Hayrani Altıntaş, Ahmet Yesevî'de İslamî Öğreti, Prof. Dr. Ahmet Yaşar Ocak da, Ahmet Yesevî ve Türk Müslümanlığı konulu konuşmaları ile katıldılar.

Panel ve seminerin açış konuşmalarını yapan Devlet Bakanı Ahmet Şanal, Hoca Ahmet Yesevî'nin Türk kültür dünyasının en önemli işaret taşlarından birisi olarak Türklerin manevî hayatı üzerinde yüzyıllarca devam eden büyük tesirler icra ettiğini belirtti. Ahmet Şanal, Ahmet Yesevî'nin faaliyetini şu sözleriyle izah etti: “Çok sade bir Türkçe ile “HİKMET” adı altında yazdığı deyişlerinde iyilik, güzellik, hoşgörü, kanaatkârlık, doğruluk ve adalet fikirlerini işleyerek birleştirici rol oynamıştır. Bütün bu değerler, Orta Asya Türk kültürüne yabancı olmadığı içindir ki bütün Türk Dünyasında kısa sürede tanınıp, gönüllere taht kurmayı başarmıştır.

Hoca Ahmet Yesevî'nin tesirleri yalnızca Kazak-Kırgız bozkırlarında kalmayarak, Asya İçlerinden Anadolu'ya kadar bütün Türk Dünyasına yayılmıştır. 13. ve 14. yüzyıllarda O'nun felsefesine inanmış Yesevî dervişleri, Anadolu'yu bir baştan bir başa katederek, Anadolu'nun ve Rumeli'nin fethinde rehber olmuşlardır.

O'nun sufilik anlayışı ve doğrudan halkın seviyesine inerek birleştirici bir rol oynaması, Anadolu'da ve Rumeli'de Kolonizatör Türk Dervişlerini ve Alp Erenleri ortaya çıkartmıştır. Yunus Emre ve Hacı Bektaş-ı Veli de O'ndan etkilenecek, sade bir Türkçe ile kültürümüze ve lisanımıza katkıda bulunmuşlardır. Bu nedenle, bu günkü vatanımızı ve sahip olduğumuz zengin kültür ile kullandığımız lisanı borçlu olduğumuz kıymetli şahsiyetlerden biridir diyebiliriz."

Devlet Bakanı Ahmet Şanal sözlerinin sonunda şu temenniye de dile getirdi: "Hoca Ahmet Yesevî gibi fikirleriyle birleştirici rol oynayan, Türk Dünyasına ve kültürüne hizmet vermiş mümtaz şahsiyetlerimizin bugünkü toplumumuza tanıtılmasına ve felsefelerinin yaşatılmasına öncelik verilmelidir. Bunda sayısız faydalar vardır."

